

SÁRKÖZI MÁTYÁS

Mákvirág

SÁRKÖZI MÁTYÁS (1937) London

Korábban szabadultunk, mert Erzsí nénit behívták tüdőszűrésre. Gondoltam, mielőtt hazacsámborgok, kinézek a Kalefra, ugyanis a Vár felőli kispiacra, a romos bérházak tövében, van ott most egy mandró, aki a nyakába akasztott tálcáról mákba hengergetett karamellrudacskákat árul, sokáig szopogatható csemege, jól beleragad az ember fogába. Kérdeztem Reiter Robit, jön-e ő is, de őt hazavárja ebédre a mamája. Nekem csak kikészítették a hideg dolgokat, mert Anyának már megint a városban van dolga, valamiféle klub kínál munkát neki.

A Kalef ősziessen sivár, közepén a nagy füves rész sárgára száradt. A Vérmező felől, a kis alagúton át, újra jön be a térre tízpercenként a villamos. Itt a végállomás, a hurok. Huroknak becézik a mellette lévő büfét is. A vezető leakasztja a sárgaréz kurbilit a vezérpult tetejéről, kiszáll, elszív egy fél staubot, aztán a másik végen az ottani pult mögé áll, kurbilizik, csönget és indul.

A bajszos váltóállító a haverom. Azt mondja, nagyon szomjas, elmenne őrhelyéről félóracsúrára, ad nekem egy pengőt, ha döntögetem távollétében a váltó karját. Öröm nézni, ahogyan a sínek erre megmozdulnak és csattanva átváltak, hogy a szerelvény kifele mehessen. Ügyesnek kell lenni, mert a villamos lassan ugyan, de azért még gurul egy kicsit. El kell ugrani az útjából. Anya hideglelést kapna, ha látná az akrobatamutatványomat.

A pengőt meg kell szolgálni. De Bajszos Jóska még háromkor se jön meg. Aztán feltűnik a lépcső tetején, elég bizonytalanul ereszkedik alá. Becsülettel kifizeti a pengőt, s odaadja még egy sós percc felét is. Szaladok hazafele az Olasz fasorban.

– Hol a fenében kujtorogtál? – mérgelődik Anya, aki váratlanul korábban tért meg Pestről, egy jól svejfolt, őszülő halántékú úriember társaságában. A fedett teraszon kávéznak, ami a három lebombázott gyerekszoba helyére épült. A konyhában tejfölös túrót és maradék tegnapi pecsenyezsírral megkent kenyeret ebédelek, már öt óra felé jár.

– Mikor akarod megcsinálni a házi feladatot? – füstölög jóanyám.

– Ma nem kaptunk – hazudom. Ha Erzsí néni számon kéri, majd megmondom neki, hogy sajnos nem írtam meg, mert otthon elfogyott a tinta.

Hallom, mit mesél Anya a férfinak, akiről kiderül, hogy Nándi bácsi, és ügyvéd.

– Behívott a Révai, hogy nyitnak egy értelmiségi klubot, felkérnének, ha vállalom, hogy legyek ott afféle háziasszony. Forum Klub lesz a neve. Először úgy volt, hogy – Matyi, ne figyelj ide! – a Maison Frida-kupleráj hajdani helyiségeit kapják meg a Magyar utcában, de Révai határozottan visszautasította, hogy olyan helyre menjenek, ami a harmincas években még közismert luxusbordélyház volt. Tehát a régi patinás Lipótvárosi Kaszinó épületében, a Zrínyi utca ötben lesz a tagokat angol mintára faburkolatos szobákkal, süppedő fofolekkal, csillárokkal, könyvespolcokkal, a külföldi és belföldi lapok választékával váró klub, ahol legalább rendszeresen fűtve van, és menzát is nyitnak. Ami végtére nekem sem lenne rossz. Megszervezném, hogy ne csak krumplit és babot lehessen enni.

Még tart a nyáriás ős. Nehéz Erzsí néniire figyelni, mikor odakint sokkal kellemesebb lenne, mint itt, a bűdös tanteremben. Szerencsére az én nem

létező házi feladatokat ma nem akarta meghallgatni, pedig általában gyakran szólít a felolvasására, mert ha a téma olyan, lehet röhögni azon, amit írok.

Aj, be szép idő van. Otthon letettem a táskát. Anya a városban van, kirakta az ebédemet a konyhaasztalra. Mellette cédula: „Jó étvágyat! Forralj vizet, csinálj teát, aztán a szűrőből ne dobd ki, felfőzzük még egyszer. A margarint tedd vissza a jégre.”

Irány a Városmajor. Négyen rúgják a bőrt a homokozóban, de nem ismerem őket. Túlnan, a fogas felől két manusz teniszeznek, eléggé lelóg a háló. Az egyik kurva erőseket szervál. Ott a fogaskerekű, nyáron újraindult, most benn áll. Megvizsgálom, van-e pénzem, fillérek csörögnek a zsebemben. Már szaladni kell a jeggyel, indul a szerelvény.

Hárman ülünk benne, mászik fölfele szorgalmasan. Ez a mi Svájcunk. Az Adonis utcánál várni kell, egy lovas kocsi menne keresztbe, de a kis ruszki ló nem akarja áthúzni a síneken. A kocsis üvöltözik, és csépli az ostorral a szegény sovány gebét. Jönnek emberek, segítenek.

Pazar a kilátás odafentről, sárgulnak s vöröslenek a lombok. A romos város csak a fák mögött sejlik a messzeségben. Kutatok vagy egy órát a földön, míg végre találok egy eldobott retúrjegyet, hogy visszafogaszohassam a Városmajorig.

A parkban is hullajtják lombjukat a fák. A padok faülőkéi mind le vannak lopva, csak a betonlábak maradtak meg, csupaszon. A homok nélküli homokozó partján egy orosz katona üldögél, gimnasztyorkában, de civil nadrágban, aminek a jobb szára alul fel van hasítva, ugyanis a ruszki szoldát bokáját piszkosodó gipsz borítja, biztos eltörte. Kövérkés kis ember, talán nem is orosz, hanem valamiféle kalmük.

– Zdrasztvujtye! – mondom neki.

Hálás a figyelemért. Hosszú előadásba kezd, a lábára mutogat. Azt hiszi, hogy értem a szövegét, pedig távolról sem. A farzsebéből lapos kulacsot szed ki, meghúzza, s felém nyújtja: – Megyicin.

Én, köszönöm, nem kérek, de ő továbbra is nagyon szíves. Önmagára bök: – Vologya...

Erre persze mondanom kell, hogy én meg Matvej vagyok. Nagy mutogatások után kiderül, hogy suszter a kommandatúrán, és a széttaposott cipőm helyett tudna adni nekem újat. Menne végére.

No, felsétálunk a Nyúl utcán, hozzánkig. Anya nincs otthon, Vologyát beengedem a fürdőszobába. Nagyon hálás, szorongatja a kezemet, és már kint is van.

– Kisfiam, te nyúltál a levendulaparfümhöz? Alig lötyög egy kicsi az alján – kérdi anyám este.

Hát nem megitta a Vologya a kölnit...

A hét nagy híre, hogy Anya mégsem a Forum Klubot fogja vezetni. Illyés Gyuszi bácsi vezérletével újra indul apám háború előtti folyóirata, a Válasz, s ő lesz a kiadó meg a beérkező írások válogatója. Azt panasolja Illyés Flóra néninek, hogy velem sok a gond, valamit tennie kell.

Beadnak a Pax intézetbe, egy evangélikus lelkész vezet. Mint a bátyám öccse lakhatok az elit Farkastanyán, pedig ott kicsik nincsenek, csak én meg az igazgató nagytiszteletű úr Gabi fia. Anya majd a hétvégeken látogat meg. Hétközben szerkeszt. Azt mondja, nem csak a népieké lesz a Válasz, írhatnak bele turbánosok is.